

Asia C-229/23

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

12.4.2023

Ennakkoratkaisupyynnön esittävä tuomioistuin:

Sofiyski gradski sad (Sofian kaupungin alioikeus, Bulgaria)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

12.4.2023

Syytetyt:

SS

IP

ZI

DD ja

HYA

Pääasian kohde

Erityisten tiedustelumenetelmien käyttöä koskevien tuomioistuimen lupien todistusarvo

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

Pyyntö perustuu SEUT 267 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohtaan.

Ennakkoratkaisukysymys

Onko direktiivin 2002/58/EY 15 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan kanssa, sellaisena kuin unionin on sitä tulkinnut 16.2.2023 asiassa C-349/21 antamassaan tuomiossa, ja kyseisen

direktiivin 11 perustelukappaleen, perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan ja 53 artiklan sekä vastaavuusperiaatteen valossa tulkittava siten, että

- kansallinen tuomioistuin ei voi soveltaa kansallisia säännöksiä (perustuslain 121 §:n 4 momentti, [rikosprosessikoodeksin] 174 §:n 4 momentti ja [erityisistä tiedustelumenetelmistä annetun lain] 15 §:n 2 momentti) sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tulkintaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 2 kappaleesta asiassa nro 70078/12 antamassaan tuomiossa, joiden mukaan tuomioistuimen luvassa (ilman käyttäjien suostumusta tapahtuvaan televiestinnän kuunteluun, salakuunteluun ja tallentamiseen) on mainittava nimenomaiset kirjalliset perustelut huolimatta siitä, että olemassa on perusteltu hakemus, jonka perusteella kyseinen lupa myönnettiin, jolloin syy soveltamatta jättämiselle on, että kun hakemusta ja lupaa luetaan keskenään vertaillen, voidaan todeta, 1) millä täsmällisillä syillä kyseinen tuomioistuin on katsonut, että lakisääteisiä vaatimuksia on noudatettu yksittäistapauksen tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen valossa, ja 2) kenen henkilön ja minkä viestintävälineen osalta tuomioistuimen lupa myönnettiin;
- kansallisen tuomioistuimen on tutkiessaan, onko menettelyn kohteena oleva televiestintä suljettava pois todisteena, jätettävä kansallinen säännös ([rikosprosessikoodeksin] 105 §:n 2 momentti) soveltamatta tai tulkittava sitä unionin oikeuden mukaisesti siltä osin kuin siinä edellytetään kansallisten menettelysääntöjen (käsiteltävässä asiassa [rikosprosessikoodeksin] 174 §:n 4 momentti ja [erityisistä tiedustelumenetelmistä annetun lain] 15 §:n 2 momentti) noudattamista ja sovellettava sen sijaan unionin tuomioistuimen 16.2.2023 asiassa C-349/21 antamassa tuomiossa vahvistamia sääntöjä?

Unionin oikeussäännöt ja oikeuskäytäntö

Henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla 12.7.2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY (EYVL L 201, 2002, jäljempänä direktiivi 2002/58)

Tuomio 6.9.2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531)

Tuomio 26.2.2013, Stefano Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107)

Tuomio 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson ym. (C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970)

Tuomio 17.1.2019, Dzivev (C-310/16, EU:C:2019:30)

Tuomio 6.10.2020, Privacy International (C-623/17, EU:C:2020:790)

Tuomio 6.10.2020, La Quadrature du Net ym. (C-511/18, C-512/18 ja C-520/18, EU:C:2020:791)

Tuomio 24.11.2020, Minister van Buitenlandse Zaken (C-225/19 ja C-226/19, EU:C:2020:951)

Tuomio 2.3.2021, H. K. (C-746/18, EU:C:2021:152)

Tuomio 16.2.2023, HYA ym. (C-349/21, EU:C:2023:102)

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö

Tuomio 11.1.2022 valituksesta nro 70078/12, Ekimdzhiev ym. v. Bulgaria, ECLI:CE:ECHR:2022:0111JUD007007812) (jäljempänä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa nro 70078/12 antama tuomio)

Kansallinen lainsäädäntö

Bulgarian tasavallan perustuslaki (Konstitutsia na Republika Bulgaria, jäljempänä perustuslaki)

Rikosprosessikoodeksi (Nakazatelnoprotsesualen kodeks, jäljempänä NPK)

Laki erityisistä tiedustelumenetelmistä (Zakon za spetsialnite razuznavatelni sredstva, jäljempänä ZSRS)

Rikoskoodeksi (Nakazatelen kodeks)

Siviiliprosessikoodeksi (Grazhdanski protsesualen kodeks)

Laki sähköisestä viestinnästä (Zakon za elektronnite saobshtenia, jäljempänä ZES)

Lyhyt kuvaus tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Viittä henkilöä (IP, DD, ZI, SS ja HYA) vastaan on nostettu syyte osallistumisesta järjestäytyneeseen rikollisryhmään, avunannosta laittomaan rajanylitykseen sekä lahjusten maksamisesta ja vastaanottamisesta.
- 2 Vireille tulleen rikosoikeudellisen menettelyn oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa tuomioistuimen puheenjohtaja teki syyttäjän yksityiskohtaisesti perustelemien hakemusten perusteella seitsemän päätöstä, joilla annettiin lupa käyttää erityisiä tiedustelumenetelmiä syytettyjen puhelimilla suoritetun televiestinnän kuuntelua, salakuuntelua ja tallentamista varten. Nämä päätökset on laadittu sellaisen tekstimallin mukaisesti, jossa luetellaan kyseiseen toimenpiteeseen sovellettavat säännökset ja osittain toistetaan niiden sisältö. Ainoat yksilöidyt osat ovat hakemuksen numero, asian numero ja (päättösosassa mainittu) kesto. Erityisesti ne eivät sisällä yksilöityjä perusteluja päätökselle.

- 3 Ne eivät myöskään sisällä yksilöityä päätösosaa (määräysosaa). Tuomioistuinratkaisun päätösosassa tosin mainitaan yksiselitteisesti, mitä toimenpiteitä toteutetaan (eli televiestinnän kuuntelu, salakuuntelu ja tallentaminen) sekä näiden toimenpiteiden kesto (alkamisaika ja kokonaiskesto), mutta siinä ei yksilöidä henkilöä eikä viestintävälinettä (puhelimien IMEI-numero tai SIM-kortin numero), joihin nämä toimenpiteet kohdistuvat. Ainoa yksilöity tieto on toimenpiteen kesto.
- 4 Hakemuksessa kuitenkin esitetään kaikki nämä seikat yksiselitteisesti.
- 5 Tuomioistuimen myöntämien seitsemän luvan perusteella syytettyjen ja tuntemattoman henkilön puhelinkeskusteluja kuunneltiin, salakuunneltiin ja tallennettiin eri ajanjaksoina.
- 6 Unionin tuomioistuimen asiassa C-349/21 antaman tuomion 38 kohdassa olevien ohjeiden mukaisesti ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin toteaa, että televiestintäpalveluja tarjoavat teleoperaattorit olivat mukana mainituissa toimenpiteissä ja että niiden antama tuki kuuluu asetuksen (EU) 2016/679 4 artiklan 2 alakohdan soveltamisalaan. ZES:n 304–310 §:n mukaan teleoperaattorit asettavat saataville ja ylläpitävät kuunteluliittymiä, joiden välityksellä kuunneltu sähköinen viestintä siirretään poliisiviranomaisten tiloihin. Ne antavat myös tietoa kyseisestä puhelusta ja sen salauksen purkamisesta.
- 7 Tuomioistuimen luvat pannaan näin ollen täytäntöön niiden velvoitteiden perusteella, jotka sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajille on laissa asetettu ja jotka ne ovat tosiasiallisesti täyttäneet asetuksen (EU) 2016/679 4 artiklan 2 alakohdassa tarkoitetun henkilötietojen käsittelyn osalta, siltä osin kuin nämä palveluntarjoajat ovat toteuttaneet teknisin keinoin toimia henkilötietojen (pääasiassa kyseessä olevan televiestinnän sisältö) keräämiseksi ja siirtämiseksi syyttäviviranomaisille siten, että nämä tiedot ovat tulleet kyseisten viranomaisten saataville.

Lyhyt esitys ennakkoratkaisupyyntöön perusteluista

- 8 Laissa säädetään, että sekä hakemus että tuomioistuimen lupa on perusteltava. Perustelujen puuttuminen tuomioistuinratkaisusta on olennainen menettelyvirhe, joka johtaa tuomioistuinratkaisun kumoamiseen. NPK:n mukaan todisteet on kerättävä tai luotava laissa vahvistettujen sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti. Olennainen osa näiden todisteiden (tallennettu televiestintä) keräämistä on, että siihen on olemassa tuomioistuimen etukäteen myöntämä laillinen lupa. Koska laissa nimenomaisesti säädetyn perustelun puuttuminen on olennainen menettelyvirhe, tallennetut puhelinkeskustelut on suljettava pois todisteina.
- 9 Perustelujen puuttuminen on sallittua vain laissa nimenomaisesti säädettyissä tapauksissa. Kaikissa muissa tapauksissa edellytetään aina perusteluja.

YLEISIÄ HUOMAUTUKSIA

Asiassa C-349/21 annettu tuomio

- 10 Unionin tuomioistuin on asiassa C-349/21 antamansa tuomion 45 kohdassa todennut, että tuomioistuinratkaisut, joilla sallitaan pääsy direktiivin 2002/58 5 artiklan nojalla suojattuun sähköiseen viestintään, on perusteltava. Unionin tuomioistuin on kuitenkin 50–53 kohdassa myös katsonut, että jos tietoihin pääsyä koskeva hakemus on yksityiskohtaisesti perusteltu, allekirjoittaessaan sellaisen ennalta laaditun mallin mukaisen tekstin, jossa todetaan, että luvan myöntämistä koskevia lakisääteisiä vaatimuksia on noudatettu, tuomari vahvistaa hakemuksen perustelut. Unionin tuomioistuin on näin ollen ottanut käyttöön menetelmän, jossa hakemusta ja lupaa luetaan keskenään vertaillen (59 ja 61 kohta sekä tuomiolauselma), jolloin niiden sisällöstä kokonaisuudessaan ilmenevät täsmälliset syyt, joiden perusteella lupa on myönnetty. Tällöin hakemuksessa esitetyistä perusteluista tulee tuomioistuimen luvan perustelu, koska luvan myöntänyt tuomioistuin on perustanut päätöksensä hakemukseen sisältyneisiin perusteluihin ja päätellyt, että lakisääteisiä vaatimuksia on noudatettu, minkä vuoksi se on myöntänyt tämän luvan (60 kohta). Unionin tuomioistuin kehotti 56 kohdassa ennakkoratkaisua pyytäneitä tuomioistuinta tarkistamaan, hakemusta ja tuomioistuimen lupaa keskenään vertaillen lukien, ovatko näin esitetyt perustelut saatavilla ja ymmärrettäviä (58–61 kohta).
- 11 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin korostaa, että hakemus otettiin kokonaisuudessaan asiakirja-aineistoon ja oli puolustuksen saatavilla. Lisäksi siinä on tarvittava sisältö, joka kattaa laissa säädetyt seikat niin, että ilman käyttäjien suostumusta tapahtuvaa televiestinnän kuuntelua, salakuuntelua ja tallentamista koskevan päätöksen perustelut voidaan ymmärtää helposti ja yksiselitteisesti, kun hakemuksen perustelut ja tuomioistuimen lupaa luetaan keskenään vertaillen.

Ristiriita asiassa C-349/21 annetun tuomion ja kansallisen lainsäädännön välillä

- 12 Unionin tuomioistuimen asiassa C-349/21 vahvistamaa perustelukriteeriä, nimittäin ennalta laaditun tekstin allekirjoituksella tapahtuva perustelu, ei kansallisen oikeuden mukaan voida soveltaa menettelyssä, joka koskee tuomioistuimen lupaa ilman käyttäjien suostumusta tapahtuvaan televiestinnän kuunteluun, salakuunteluun ja tallentamiseen.
- 13 Kansallisen oikeuden mukaan perusteluvelvollisuus on kaksitasoinen: ensin on perusteltava hakemus ja sen jälkeen myös tuomioistuimen lupa. Pelkästään se, että hakemus on – jopa erittäin hyvin – perusteltu, ei tee lain mukaan sallituksi sitä, että tuomioistuimen lupaa ei perustella.
- 14 Kansallinen lainsäätävä on katsonut, että erityisten tiedustelumenetelmien käyttäminen puhelinkeskustelujen sieppaamiseksi loukkaa kansalaisten yksityisyyden keskeistä sisältöä niin voimakkaasti, että sekä hakemus että tuomioistuimen lupa, jolla tällainen käyttö sallitaan, on ehdottomasti perusteltava erikseen.

- 15 Näin ollen kansallisen lainsäädännön ja unionin oikeuden välillä on ristiriita, joka koskee tuomioistuimen luvassa olevien perustelujen laatua. Kansallisessa lainsäädännössä edellytetään nimenomaisesti, että tuomioistuimen luvan on sisällettävä kirjalliset perustelut, kun taas unionin oikeuden, sellaisena kuin sitä on tulkittu asiassa C-349/21 annetussa tuomiossa, mukaan tekstimallina laadittu tuomioistuimen lupa on riittävä, kun sen antaminen perustuu yksityiskohtaisesti perusteltuun hakemukseen, joka on kyseisen tuomioistuimen ja puolustuksen saatavilla niin, että tehdyn päätöksen perustelut ovat ymmärrettäviä, kun hakemusta ja päätöstä luetaan keskenään vertaillen. Kyseessä on merkittävä ristiriita, eikä unionin oikeuden mukainen tulkinta ole mahdollinen. Siltä osin kuin unionin oikeuden mukainen tulkinta ei ole mahdollinen, kansallista oikeutta ei näin ollen voitaisi soveltaa.

Ristiriita asiassa C-349/21 annetun tuomion ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa nro 70078/12 antaman tuomion välillä

- 16 On katsottava, että allekirjoituksella tapahtuva perustelu ei ole sallittu myöskään Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaan. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin käsitteli tätä kysymystä nimenomaisesti asiassa nro 70078/12, jossa tutkittiin kansallista lainsäädäntöä, joka koskee erityisten tiedustelumenetelmien käyttöä telekuuntelua varten, Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan valossa. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin totesi, että – ainakin lyhyet – perustelut ovat tarpeen, jotta voidaan varmistua siitä, että tuomari on tosiasiasa luenut hakemuksen ja tutkinut asiassa esitetyt todisteet. Näiden perustelujen puuttuminen johtaa siihen, että luvan myöntäminen on vastoin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 2 kappaletta. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin päätyi tähän lopputulokseen todettuaan, että hakemus oli perusteltu.
- 17 Näin ollen Euroopan ihmisoikeustuomioistuin sivuuttaa unionin tuomioistuimen vahvistaman käytännön, jonka mukaan perustelu tapahtuu ennalta laaditun mallin mukaisen tekstin allekirjoituksella ja lukemalla tuomioistuimen lupaa ja hakemusta keskenään vertaillen. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin toteaa pikemminkin, että tämänkaltainen tuomioistuimen lupien laatiminen on vastoin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklaa.

Ongelman kuvaus suhteessa edellä mainittuihin ristiriitoihin

- 18 Pääasian tosiseikkojen mukaan tuomioistuimen luvat eivät sinänsä ole perusteltuja, koska niistä ei käy ilmi, millä täsmällisillä syillä Spetsializiran nakazatelen sadin (erityisrikostuomioistuin, Bulgaria) puheenjohtaja on päätenyt siihen, että lakisäätteisiä vaatimuksia on noudatettu yksittäistapauksen tosiseikkojen ja oikeudellisen tilanteen valossa. Sitä vastoin näitä tuomioistuimen lupia on pidettävä perusteltuina, kun niitä tarkastellaan yhdessä hakemusten kanssa ja kun kutakin lupaa ja hakemusta luetaan keskenään vertaillen.

- 19 Lakia voidaan siis tulkita kahdella vastakkaisiin lopputuloksiin johtavalla tavalla. Kun unionin oikeutta sovelletaan siten kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut asiassa C-349/21 antamassaan tuomiossa, ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin noudattaisi näkemystä, jonka mukaan perustelu tapahtuu allekirjoituksella, mikä johtaisi siihen, että tuomioistuimen lupaa ja hakemusta olisi luettava keskenään vertaillen. Näin ollen se toteaisi, että tuomioistuimen luvat ovat muodollisesti lainmukaisia. Jos tämä tuomioistuin sitä vastoin soveltaisi kansallista oikeutta ja Euroopan ihmisoikeussopimusta, sellaisena kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on sitä tulkinnut asiassa nro 70078/12 antamassaan tuomiossa, se katsoisi, että telekuuntelua koskevat tuomioistuimen luvat eivät ole perusteltuja ja että ne ovat siis myös lainvastaisia.
- 20 Unionin oikeutta soveltaakseen ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen on ensin varmistuttava siitä, että unionin oikeus on ensisijainen kansalliseen oikeuteen nähden, ja siltä osin kuin unionin oikeuden soveltaminen edellyttää kansallisen oikeuden ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen, sellaisena kuin sitä on tulkittu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa nro 70078/12 antamassa tuomiossa, soveltamatta jättämistä, sen jälkeen varmistuttava siitä, ettei tämä soveltamatta jättäminen ole muiden unionin oikeussääntöjen – direktiivin 2002/58 11 perustelukappaleen sekä perusoikeuskirjan 52 ja 53 artiklan – vastaista.
- 21 Kaikki edellä esitetyt ongelmat ovat ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen kohteena.
- Unionin oikeuden ensisijaisuus kansalliseen oikeuteen nähden
- 22 Unionin oikeus on kiistatta ensisijainen kansalliseen oikeuteen nähden. Sen vuoksi kansallista oikeutta ei voida soveltaa, jos sen unionin oikeuden mukainen tulkinta ei ole mahdollinen. Näin ollen ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin soveltaisi unionin tuomioistuimen muotoilemaa käytäntöä, jonka mukaan perustelu tapahtuu allekirjoituksella, ja hyväksyisi hakemuksessa olevat perustelut tuomioistuimen luvan antaneen tuomarin perusteluiksi. Tätä sovellettaisiin kuitenkin vain, kun unionin oikeudessa säädetään kyseisestä tilanteesta.
- 23 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin huomauttaa kuitenkin, että direktiivin 2002/58 15 artiklassa ei aseteta erityisiä vaatimuksia 5 artiklassa säädettyjen oikeuksien rajoittamista koskevien tuomioistuimen lupien perustelemiselle. Ainoa vaatimus on, että lupien on oltava lainmukaisia. Unionin tuomioistuin on perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan tulkinnan yhteydessä vahvistanut kriteerin, jonka mukaan perustelu tapahtuu allekirjoituksella ja lukemalla sen jälkeen [hakemusta ja tuomioistuimen lupaa] keskenään vertaillen. Perusoikeuskirjalla ei sen 51 artiklan mukaan kuitenkaan itsessään laajenneta unionin oikeuden soveltamisalaa. Unionin oikeudessa ei siis aseteta mitään perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan ulkopuolista perustelukriteeriä.
- 24 Jos perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa vahvistetaan tuomioistuimen lupien perustelemiselle kansallisesta oikeudesta poikkeava kriteeri, esiin nousee

kysymys siitä, sovelletaanko unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta, jonka mukaan kansallista oikeutta ei voida soveltaa ja sen sijaan on sovellettava unionin oikeudessa vahvistettua perustelukriteeriä. Tämä on ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen ensimmäisen alakysymyksen kohteena.

Direktiivin 2002/58 11 perustelukappaleen sovellettavuus

- 25 Tässä perustelukappaleessa todetaan nimenomaisesti, että 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisessa on noudatettava Euroopan ihmisoikeussopimusta sellaisena kuin sitä on tulkittu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen antamissa tuomioissa. Lisäksi näiden toimenpiteiden on vastattava Euroopan ihmisoikeussopimuksessa vahvistettuja menettelyllisiä takeita.
- 26 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevien tuomioistuimen lupien, jotka perustuvat kansalliseen oikeuteen ja oikeuskäytäntöön, joilla direktiivin 15 artikla pannaan täytäntöön, myöntämiseen olisi sovellettava Euroopan ihmisoikeussopimusta ja erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 2 kappaletta, sellaisena kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on sitä tulkinnut asiassa nro 70078/12 antamassaan tuomiossa, eikä unionin oikeutta ja erityisesti perusoikeuskirjan 47 artiklan toista kohtaa, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut asiassa C-349/21 antamassaan tuomiossa.
- 27 Herää kysymys siitä, onko 11 perustelukappale (jota unionin tuomioistuin ei ole tarkastellut asiassa C-349/21 antamassaan tuomiossa) riittävä peruste perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan soveltamatta jättämiselle, koska siinä määrätään alhaisemmasta suojan tasosta kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 2 kappaleessa. Tämä on ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen toisen alakysymyksen kohteena.

Perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan soveltaminen

- 28 Tämän määräyksen mukaan perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien käyttämistä voidaan rajoittaa ainoastaan lailla kyseisten oikeuksien keskeistä sisältöä kunnioittaen ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti; toisin sanoen rajoitusten on oltava välttämättömiä ja niiden on vastattava yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia. Yksittäiset edellytykset ovat ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen kohteena.

Rajoituksen laillisuus

- 29 Oikeus yksityiselämän kunnioittamiseen, oikeus henkilötietojen suojaan sekä oikeus sananvapauteen on vahvistettu perusoikeuskirjassa (7, 8 ja 11 artikla), ja niiden erityinen ilmaisu – yleisten viestintäpalvelujen välityksellä tapahtuvan viestinnän luottamuksellisuus – on suojattu direktiivin 2002/58 5 artiklan 1 kohdalla.

- 30 Bulgarian oikeudessa säädetään erityisestä menettelystä tuomioistuimen luvan myöntämiseksi (televiestinnän kuunteluun ja salakuunteluun). Tähän menettelyyn kuuluu nimenomainen edellytys, jonka mukaan lupa on perusteltava, ja tämä velvollisuus on riippumaton siitä, että noudatetaan toista erillistä velvollisuutta, jonka mukaan myös tällaista lupaa koskeva hakemus on perusteltava. Lisäksi tuomioistuinratkaisu on muotoiltava siten, että se on sellaisenaan täytäntöönpanokelpoinen. Käytännössä tämä tarkoittaa, että tuomioistuinratkaisussa on mainittava ainakin puhelimen IMEI-numero tai SIM-kortin numero, jonka välityksellä kuuntelun, salakuuntelun ja tallentamisen kohteena oleva televiestintä tapahtuu. Juuri tästä syystä tuomioistuinratkaisussa on ilmoitettava myös asianomaisen henkilön nimi, jotta tiedetään, kehen henkilöön päätös kohdistuu, ja jotta tämä henkilö voi käyttää puolustautumisoikeuksiaan.
- 31 Joissakin tuomioistuimissa, joiden joukossa on myös ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin, on kuitenkin vahvistettu käytäntö, jonka mukaan tuomioistuimen lupia ei kansallisen oikeuden vastaisesti – kuten pääasiassa – tosiasiasa perustella.
- 32 Tässä tilanteessa on pohdittava, mikä on perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa olevan ilmaisun ”[voidaan rajoittaa ainoastaan] lailla” tai direktiivin 2002/58 11 perustelukappaleessa ja 5 artiklan 1 kohdassa asetetun laillisuusvaatimuksen sisältö.
- 33 Asiassa C-349/21 annettussa tuomiossa vahvistettiin jo kriteeri tällaiselle perustelulle, nimittäin ”allekirjoituksella tapahtuva perustelu” (53 kohta) ja sen jälkeen ”keskenään vertaillen lukeminen” (59 ja 61 kohta sekä tuomiolauselma). Näin ollen juuri tämä tuomio voisi mahdollisesti täyttää lakisääteistä järjestelmää koskevan vaatimuksen.
- 34 Lisäksi voitaisiin katsoa, että kansallinen oikeuskäytäntö, jonka mukaan tuomioistuimen luvat myönnetään tekstimalleina, jotka eivät sisällä yksilöityjä perusteluja eivätkä myöskään asianomaisen henkilön nimeä, täyttää myös perusoikeuskirjan 52 artiklassa tarkoitetun lakisääteistä järjestelmää koskevan vaatimuksen. Todellisuudessa tämä kansallinen oikeuskäytäntö on kuitenkin vastoin lakisääteistä järjestelmää, jonka mukaan tuomioistuimen lupa on perusteltava.
- 35 Lopuksi voitaisiin katsoa, että lakisääteisellä järjestelmällä tarkoitetaan joko unionin säädöstä, jossa nimenomaisesti säädetään tuomioistuimen luvan perustelemisesta, tai kansallista säädöstä, jossa niin ikään nimenomaisesti säädetään tästä kysymyksestä.
- 36 Tässä yhteydessä esitetään ennakkoratkaisukysymys siitä, onko kansallinen säännös, jossa edellytetään tuomioistuimen luvan erillistä kirjallista perustelua, jätettävä soveltamatta. Lisäksi tiedustellaan, riittääkö sellainen allekirjoituksella tapahtuva perustelu, jonka unionin tuomioistuin on asiassa C-349/21 antamansa tuomion 53 kohdassa vahvistanut ja jota osittain sovellettiin kansallisessa

oikeuskäytännössä jo ennen tämän tuomion antamista, perusoikeuskirjan 52 artiklassa tarkoitetun lakisääteistä järjestelmää koskevan vaatimuksen noudattamiseksi. Vain tässä tapauksessa nimittäin on mahdollista rajoittaa perusoikeuskirjan 7, 8 ja 11 kohdassa tunnustettuja oikeuksia, sellaisina kuin ne on ilmaistu direktiivin 2002/58 5 artiklassa tarkoitettuna televiestinnän suojana.

- 37 Esiin nousee kysymys siitä, mikä oikeudellinen merkitys on unionin tuomioistuimen asiassa C-349/21 antamassa tuomiossa olevalla päätelmällä, jonka mukaan menettelyn kohteena olevat tuomioistuimen luvat ovat perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan mukaisia perustelujen osalta (siltä osin kuin perustelu tapahtuu allekirjoituksella niin, että tuomioistuimen myöntämän luvan syyt ovat ymmärrettäviä, kun lupaa ja hakemusta luetaan keskenään vertaillen). Pitäisikö tämän unionin tuomioistuimen tekemän päätelmän johtaa siihen, että ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen on katsottava, että menettelyn kohteena oleva [televiestinnän] kuuntelu, salakuuntelu ja tallentaminen on perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaista, koska siitä säädetään laissa?

Rajoitetun oikeuden keskeisen sisällön kunnioittaminen

- 38 Lisäksi esiin nousee kysymys rajoitetun oikeuden keskeisen sisällön kunnioittamisesta. Pääasiassa Spetsializiran nakazatelen sadin puheenjohtajan tehtävänä oli tehdä päätös luvan myöntämisestä ilman käyttäjien suostumusta tapahtuvaan televiestinnän kuunteluun, salakuunteluun ja tallentamiseen. Myöntäessään tuomioistuimen luvan hän loukkaa väistämättä direktiivin 2002/58 5 artiklassa taattua oikeutta televiestinnän suojaan. Täyttääkö hänen päätöksensä laatia tuomioistuimen lupa siten, että siinä ei mainita yksilöityjä perusteluja eikä edes asianomaisen henkilön nimeä, perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa olevan vaatimuksen rajoitetun oikeuden keskeisen sisällön kunnioittamisesta?
- 39 Tämän rajoitetun oikeuden merkitys on otettava huomioon. Direktiivin 2002/58 5 artiklan 1 kohdassa suojataan televiestinnän luottamuksellisuutta koskeva oikeus, joka on perusoikeuskirjan 7, 8 ja 11 artiklassa vahvistettujen oikeuksien ilmentymä. Se on näin ollen merkityksellinen unionin oikeusjärjestyksen kannalta.
- 40 Lisäksi on otettava huomioon tämän oikeuden rajoittamisen laajuus. Unionin tuomioistuin on useaan otteeseen joutunut antamaan liikennetietojen säilyttämistä koskevia ratkaisuja, ja se on arvioidessaan sitä, kuinka vakavaa yksityisyyteen puuttuminen on, verrannut näin saatuja tietoja televiestinnän sisällön luovuttamiseen. Näin ollen tällaisen sisällön luovuttaminen merkitsee vakavinta mahdollista puuttumista direktiivin 2002/58 5 artiklan 1 kohdassa sekä perusoikeuskirjan 7, 8 ja 11 artiklassa taattuihin oikeuksiin. Tästä seuraa, että tämän oikeuden keskeisen sisällön kunnioittamista koskevan vaatimuksen noudattamisessa on oltava erityisen huolellinen, koska on mahdollista rajoittaa tätä oikeutta tavalla, joka johtaa sen täydelliseen kumoamiseen.
- 41 Näin olisi silloin, kun tuomioistuimen luvat annettaisiin rutiiniin ja automatisointiin viittaavalla tavalla. Silloin direktiivin 15 artiklan 1 kohdassa

säädetyistä poikkeuksesta tulisi tosiasiallisesti sääntö. Näin olisi nimittäin silloin, jos tuomioistuimen lupa annetaan ennalta laadittuna tekstimallina, jossa ainoastaan toistetaan lakisääteiset vaatimukset ja jota sovelletaan kaikkiin tapauksiin. Tässä tapauksessa perusteluja ei esitetä erityisesti sen vuoksi, että on vakaa käsitys siitä, että perusteluja ei varsinaisesti tarvita (mahdollisesti siksi, että syyttäjä on perustellut hakemuksensa hyvin). Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mielestä tällainen menettelytapa loukkaa rajoitetun oikeuden keskeistä sisältöä, koska oikeuden rajoittamiseen ei liity tietoisuutta henkilölle, johon erityiset tiedustelumenetelmät kohdistuvat, aiheutuvasta tosiasiallisesta vahingosta, eikä tästä tietoisuudesta johtuvaa tarvetta esittää omia, ainakin lyhyitä perusteluja, joista ilmenee, miksi tämä rajoitus on tarpeen.

- 42 Täydelliseen kumoamiseen johtava rajoitus on kyseessä myös silloin, kun tuomioistuimen luvissa ei ole mainittu sen henkilön nimeä, jonka osalta televiestinnän luottamuksellisuus on poistettu.
- 43 Pääasiassa on kyse tällaisesta tilanteesta, koska tuomioistuimen luvissa ei mainita edes asianomaisen henkilön nimeä. Se merkitsee asian depersonalisointia.
- 44 Lisäksi rajoitetun oikeuden keskeinen sisältö säilyy, kun rajoitus tehdään seuraavin edellytyksin: a) väärinkäytön estämiseksi on olemassa todelliset ja tehokkaat takeet, b) taataan, että rajoitus tehdään vain siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä, ja c) direktiivin 5 artiklassa tarkoitetun viestintää koskevan oikeuden ja perusoikeuskirjan 11 artiklassa taatun sananvapauden käyttämistä ei estetä tai vaikeuteta.

Rajoituksen tarpeellisuus ja hyväksyttävyyden yleisen edun mukaisten tavoitteiden turvaamiseksi tai kolmansien henkilöiden oikeuksien ja vapauksien suojaamiseksi

- 45 Tässä on kyse rajoituksen sisältämästä rajoituksesta. Ensin rajoitetaan direktiivin 2002/58 5 artiklan 1 kohdassa säädettyä oikeutta, ja sen jälkeen rajoitetaan myös oikeutta perusteltuun tuomioistuimen lupaan, jolla ensin mainittu rajoitus sallitaan.
- 46 Unionin tuomioistuin on yhtäältä todennut, että kun on kyse graafisten tietojen, jotka eivät kuulu televiestinnän käsitteen piiriin, keräämisestä, tarvittava tuomioistuinvalvonta on tehtävä ”ennen kaikenlaista tietojen saantia”, koska ”myöhemmin tapahtuva valvonta” ei vastaa etukäteisvalvonnan tavoitteeseen estää se, että myönnetään kyseessä olevien tietojen saantia koskeva lupa, joka on täysin välttämätöntä laajempaa (asiassa C-746/18 annetun tuomion 58 kohta). Toisaalta unionin tuomioistuin on televiestinnän sisällön luovuttamisen osalta todennut, että tässä vaadittavassa ennakkovalvonnassa perustelemista koskevat vaatimukset voivat ilmetä kevennettyinä, nimittäin allekirjoituksella tapahtuvalla perustelulla (asiassa C-349/21 annetun tuomion 53 kohta), mikä antaisi syytetyille ja toimivaltaiselle tuomioistuimelle mahdollisuuden saada tieto syyttäjän perusteluista, jotka luvan myöntänyt tuomari on hyväksynyt myöhemmän laillisuusvalvonnan tarkoituksiin (asiassa C-349/21 annetun tuomion 55–56 kohta,

luettuna yhdessä 59–61 kohdan kanssa, sekä tuomiolauselma). Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan unionin tuomioistuin tarkoitti tällä sitä, että myöhemmässä riitauttamistapauksessa syytetyille annettaisiin täysi suoja, johon kuuluvat myös tuomioistuinratkaisun nimenomaiset perustelut.

47 Näin ollen herää kysymys siitä, onko todella tarpeen tunnustaa kevennetyn perustelemisen tarjoama alhaisempi suojan taso (käsiteltävässä asiassa allekirjoituksella tapahtuva perustelu asiassa C-349/21 annetun tuomion 53 kohdan mukaan). Unionin tuomioistuin on asiassa C-349/21 antamassaan tuomiossa viitannut aikaisempaan oikeuskäytäntöön asioissa C-225/19 ja C-619/10. Nämä tuomiot koskevat kuitenkin toisentyypisiä asioita, joissa kevennetyt perustelut ovat objektiivisesti katsoen tarpeen.

48 Käsiteltävässä asiassa ei ole selvää, mikä yleisen edun mukainen tavoite oikeuttaa kevyempien vaatimusten asettamisen televiestinnän sisällön luovuttamista koskevan tuomioistuimen luvan perustelemiselle.

Perusoikeuskirjan 53 artiklan soveltaminen

49 Perusoikeuskirjan 53 artiklan mukaan perusoikeuskirjan määräyksiä ei saa tulkita siten, että ne rajoittavat Euroopan ihmisoikeussopimuksessa tai jäsenvaltion valtiosäännössä tunnustettuja oikeuksia.

50 Tämä antaa aiheen perusoikeuskirjan 53 artiklan yhteydessä esitetylle ennakkoratkaisukysymykselle eli sille, onko ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen jätettävä soveltamatta perustuslain 121 §:n 4 momenttia ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 2 kappaletta, joiden mukaan nimenomaisten perustelujen puuttuminen telekuuntelua koskevista tuomioistuimen luvista on lainvastaista. Tämä kysymys koskee eri oikeusjärjestysten välistä ristiriitaa.

51 Perustuslaki edellyttää, että tuomioistuinratkaisut on perusteltava, millä tarkoitetaan nimenomaista eikä pelkästään hiljaista perustelua. Perustuslain 121 §:n 4 momentin, sellaisena kuin Konstitutsionen sad (hallintotuomioistuin, Bulgaria) on sitä tulkinnut, mukaan allekirjoituksella tapahtuva perustelu, sellaisena kuin unionin tuomioistuin (asiassa C349/21 annetun tuomion 53 kohta) on sen tunnustanut, ei ole sallittu, joten näiden kahden oikeusjärjestyksen välillä on ristiriita.

52 Unionin oikeuden ensisijaisuus huomioon ottaen kansallisen oikeuden, vaikka se olisi luonteeltaan perustuslaillinen, on epäilemättä jäätävä taka-alalle. Näin olisi kuitenkin vain silloin, kun unionin oikeudessa ei anneta kansalliselle oikeudelle etusijaa. Tilanne on tämä, kun on kyse perusoikeuskirjan 53 artiklasta, jota sovelletaan käsiteltävässä asiassa, koska perustuslaissa taataan korkeampi suojan taso kuin unionin oikeudessa.

53 Näin ollen on katsottava, että tulkinnassa, jonka unionin tuomioistuin on esittänyt asiassa C-349/21 antamassaan tuomiossa, asetetaan perustelun vähimmäistaso,

mutta se ei estä sitä, että kansallisessa perustuslaissa otetaan käyttöön korkeampi vaatimus ja edellytetään sen noudattamista.

Euroopan ihmisoikeussopimus

- 54 Perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdan mukaan perusoikeuskirjassa annetuilla oikeuksilla on sama merkitys ja ulottuvuus kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisilla oikeuksilla, ja unionin oikeudessa voidaan myöntää laajempi suoja. Samalla perusoikeuskirjan 7 artiklassa vahvistettu oikeus yksityiselämän kunnioittamiseen vastaa samaa oikeutta Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 1 kappaleessa. Tämä käy ilmi myös [direktiivin] 11 perustelukappaleesta, jossa puolestaan viitataan Euroopan ihmisoikeussopimukseen.
- 55 Lisäksi Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on asiassa nro 70078/12 antamassaan tuomiossa, jossa se on tutkinut Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklaa pääasian kaltaisessa tapauksessa, todennut, että vaikka hakemus on yksityiskohtaisesti perusteltu, telekuunteluluvan myöntävän tuomioistuimen on mainittava – ainakin lyhyet – perustelut, jotta voidaan varmistaa, että se on tutustunut menettelyasiakirjoihin ja tosiasiallisesti tutkinut ne. Sitä vastoin unionin tuomioistuin on asiassa C-349/21 antamassaan tuomiossa lähtenyt siitä, että erillisten perustelujen puuttuminen ei estä toteamasta, että tuomioistuimen lupa on tosiasiallisesti perusteltu. Asia on näin, kun hakemus on perusteltu ja tuomari perustaa päätöksensä näihin perusteluihin allekirjoittamalla ennalta laaditun mallin mukaisen tekstin (asiassa C-349/21 annetun tuomion 53 kohta), ja tehdyn päätöksen perustelut ovat ymmärrettäviä, kun päätöstä [ja hakemusta] luetaan keskenään vertaillen (tuomiolauselma).
- 56 Tässä tilanteessa on pohdittava, onko perusoikeuskirjan 53 artikla esteenä sille, että jätetään soveltamatta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöä ja sen sijaan sovelletaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä. Myönnetäänkö unionin oikeudessa, jonka mukaan perustelukriteeriksi vahvistetaan allekirjoittaminen ja myöhempi lukeminen keskenään vertaillen, korkeampi suoja kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksessa?
- 57 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin huomauttaa, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa taatun yksityiselämän kunnioittamista koskevan oikeuden ja perusoikeuskirjan 7, 8 ja 11 artiklassa vahvistettujen oikeuksien osalta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asettama perustelukriteeri takaa korkeamman suojan kuin unionin tuomioistuimen tunnustama kriteeri, koska – ainakin lyhyiden – perustelujen esittämisellä, mitä Euroopan ihmisoikeustuomioistuin edellyttää, vahvistetaan lisäksi, että kyseinen tuomioistuin on tosiasiaa tutustunut hakemuksessa esitettyihin perusteluihin ja päättänyt itse samaan käsitykseen.
- 58 Jos sitä vastoin halutaan turvata syytetoimien tehokkuus siten, että telekuuntelua käytetään laajamittaisesti, hiljaiset perustelut olisivat erittäin tarkoituksenmukaisia

varsinkin siksi, että tuomari voi myöntää nopeasti useampia lupia, kun hän pitää hakemuksia asianmukaisesti perusteltuina ilman, että hänen pitäisi itse esittää mitään perusteluja. Direktiivin 2002/58 tarkoituksena on kuitenkin suojata televiestinnän yksityisyyttä eikä sääätä telekuuntelussa noudatettavasta menettelystä rikosoikeudellista menettelyä varten.

Vastaavuusperiaate

- 59 Tämä periaate edellyttää, että unionin oikeutta koskevaa oikeustilaa ei kansallisessa oikeudessa ja kansallisessa oikeuskäytännössä säännellä epäsuotuisammin kuin samankaltaista oikeustilaa, joka koskee yksinomaan kansallisia tosiseikkoja.
- 60 Tuomioistuimen lupa (ilman käyttäjien suostumusta tapahtuvaan televiestinnän kuunteluun, salakuunteluun ja tallentamiseen) on osa kansallisia sääntöjä, joilla direktiivin 2002/58 15 artiklan 1 kohta, luettuna yhdessä 5 artiklan 1 kohdan kanssa, saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Samankaltainen oikeustila, joka koskee vain kansallista oikeutta, on perustana kirjeenvaihdon takavarikointia koskeville tuomioistuimen luvulle NPK:n 165 §:n mukaan, ja ainoa ero telekuunteluun on se, että kyse on paperimuodossa olevista kirjallisista viesteistä eikä suullisista viesteistä, jotka siirretään viestintäverkkojen välityksellä. Jälkimmäisessä tapauksessa kaikki tuomioistuimen luvat perustellaan, jolloin tuomioistuin ilmoittaa ainakin lyhyesti, miksi se katsoo, että syyttäjän hakemus on hyväksyttävä. Kaikissa tapauksissa ilmoitetaan poikkeuksetta myös näiden toimenpiteiden kohteena olevan henkilön nimi.
- 61 Tosiasiassa erityisten tiedustelumenetelmien käyttöä koskevissa tuomioistuimen luvissa ei kuitenkaan esitetä perusteluja, vaan ne korvataan ennalta laaditulla tekstimallilla, jossa toistetaan lakisääteiset vaatimukset ja vahvistetaan, että niitä on noudatettu. Kyseessä on poikkeus yleisesti sovellettavaan kansalliseen sääntöön, jonka mukaan tuomioistuinratkaisut on perusteltava ja niiden on sisällettävä päätösosa, jolloin otetaan huomioon, että perusteluvollisuutta ei ole tietyissä erityisissä ja toisenlaisissa tapauksissa.
- 62 Näin ollen on pohdittava, onko vastaavuusperiaate esteenä sellaisen kansallisen oikeuden soveltamatta jättämiselle, jonka mukaan tuomioistuinratkaisussa on oltava nimenomainen perustelu ja jossa ei sallita sellaista allekirjoituksella tapahtuvaa perustelua, jonka unionin tuomioistuin on asiassa C-349/21 antamassaan tuomiossa vahvistanut.

Toisen ennakkoratkaisukysymyksen perustelut

- 63 Toinen kysymys on ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen kannalta tärkein, koska se voisi siihen annettavan vastauksen perusteella päättää, voidaanko pääasian kohteena olevia puhelinkeskustelujen tallenteita käyttää todisteina menettelyssä.

NPK:n 105 §:n 2 momentin soveltamatta jättäminen

- 64 Mahdollinen myöntävä vastaus ensimmäiseen kysymykseen ei riitä, koska se ei poista todistusarvoa koskevaa ongelmaa. Sen vuoksi on tutkittava myös NPK:n 105 §:n 2 momenttia, jonka mukaan kansallisen tuomioistuimen on suljettava pois kerätyt todisteet (tallennetut puhelinkeskustelut), jos se toteaa, että niiden keräämisessä on tapahtunut menettelyvirhe. Osa tätä todisteiden keräämisestä on nimenomaan sellaisen tuomioistuimen luvan myöntäminen, joka täyttää NPK:n 174 §:n 4 momentissa säädetyn perusteluvaatimuksen, jota sovelletaan riippumatta siitä, onko hakemus perusteltu.
- 65 Perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut asiassa C-349/21 antamassaan tuomiossa, määrätään konkreettisesti kansallisesta lainsäädännöstä poikkeavasta perustelumenetelmästä. Sitä soveltamalla voidaan päätellä, että menettelyn kohteena olevat seitsemän tuomioistuimen lupaa on perusteltu, vaikka näin ei ole NPK:n perusteella.
- 66 Näin ollen on pohdittava, eikö myöskään NPK:n 105 §:n 2 momenttia voida soveltaa erityisesti siltä osin kuin siinä viitataan ainoastaan NPK:n säännöksiin, jotka koskevat kerättyjen todisteiden (televiestintä) todistusarvon arviointia. Silloin todisteiden laillisuutta ei voitaisi arvioida NPK:n säännösten vaan välittömästi perusoikeuskirjan mukaan. Tässä tapauksessa mikään ei estäisi puhelinkeskustelujen käyttämistä todisteina.

NPK:n 105 §:n 2 momentin unionin oikeuden mukainen tulkinta

- 67 Kysymys NPK:n 105 §:n 2 momentin unionin oikeuden mukaisesta tulkinnasta tulisi esiin, jos unionin tuomioistuin vastaisi myöntävästi NPK:n 174 §:n 4 momentin sovellettavuuteen, mikä johtaisi siihen, että menettelyn kohteena olevat seitsemän tuomioistuimen lupaa eivät ole perusteltuja.
- 68 Tältä osin tarvitaan selvennystä. Vallitsevan kansallisen oikeuskäytännön, joka koskee tuomioistuimen lupia (ilman käyttäjien suostumusta tapahtuvaan televiestinnän kuunteluun, salakuunteluun ja tallentamiseen), mukaan luvat on laadittu lainmukaisesti myös silloin, kun niihin sisältyy tekstimalli. Tässä oikeuskäytännössä siis katsotaan, että NPK:n 105 §:n 2 momentti ei estä tallennettujen viestien käyttämistä todisteina.
- 69 Samalla unionin tuomioistuin on asiassa C-349/21 antamassaan tuomiossa ottanut käyttöön kriteerin, jonka mukaan lupaa ja hakemusta on luettava keskenään vertaillen. Näin ollen unionin tuomioistuin katsoo, että tuomioistuimen lupa ei itsessään sisällä perusteluja, mutta silloin, kun sitä ja hakemusta luetaan keskenään vertaillen, sitä on pidettävä perusteltuna.
- 70 Kun otetaan huomioon unionin tuomioistuimen asiassa C-349/21 ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa nro 70078/12 tekemät toteamukset sekä unionin tuomioistuimen käsiteltävässä asiassa mahdollisesti antama vastaus, jonka mukaan kansallisia säännöksiä ei ole jätettävä soveltamatta, näkemys, jonka

mukaan ei pidä tutkia, onko tuomioistuimen luvat riittävästi perusteltu, tai yleinen oletama siitä, että ne ovat perusteltuja, ei olisi enää lainmukainen. Tästä seuraa, että NPK:n 105 §:n 2 momenttia sovellettaisiin, mikä johtaisi siihen, että kerättyä televiestintää ei saisi käyttää todisteena.

- 71 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin haluaa kuitenkin välttää tämän. Tästä syystä se ehdottaa NPK:n 105 §:n 2 momentin uutta ja erilaista tulkintaa siten, että todisteiden käytön pitäisi olla sallittua, vaikka lupa niiden keräämiseen myönnettiin lainvastaisesti. Tämä tulkinta on kuitenkin jyrkässä ristiriidassa kansallisen oikeuskirjallisuuden ja oikeuskäytännön kanssa. Näin ollen se olisi välttämättä hylättävä. Toisaalta sitä mahdollisesti tutkittaisiin riittävän vakavasti ja kriittisesti, jos se saisi tukea unionin tuomioistuimelta. Tämä tuki voisi ilmetä unionin tuomioistuimen kannasta, jonka mukaan unionin oikeus ei ole esteenä kansalliselle säännöstölle ja oikeuskäytännölle, jonka mukaan sellaisia todisteita voidaan käyttää, joiden keräämistä koskevaa tuomioistuimen lupaa ei ole perusteltu, jos toimivaltainen tuomioistuin on myöhemmin syytetyn käyttäessä puolustautumisoikeuksiaan todennut, että tämä tuomioistuimen lupa, joka ei sisällä perusteluja, on lainmukainen.
- 72 Tässä yhteydessä esitetään toisen kysymyksen toinen osa. Tämä kysymys ei ole luonteeltaan hypoteettinen, koska se koskee sitä, onko mahdollinen oikeudellinen ratkaisu, joka annetaan vireillä olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä konkreettisten tosiseikkojen (tuomioistuimen luvat, jotka eivät sisällä perusteluja) ja niistä aiheutuvan oikeudellisen ongelman (näiden lupien perusteella kerättyjen todisteiden käytettävyys) perusteella unionin oikeuden mukainen. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin haluaa tietää, voidaanko asiassa C-349/21 annetun oikeudellisen ratkaisun perusteella katsoa, että kansallista säännöstä, nimittäin NPK:n 105 §:n 2 kohtaa, voidaan tulkita siten, että kun televiestintää on kerätty sellaisen tuomioistuimen luvan perusteella, jota ei ole perusteltu, menettelyn osapuolet voivat lausua tämän todisteiden keräämisen laillisuudesta, ja tällainen televiestintä on suljettava todisteena pois vain, kun se todetaan lainvastaiseksi (sekä silloin, kun todetaan tekninen manipulointi, joka asettaa sen uskottavuuden kyseenalaiseksi).